این روزها بازار مؤسسات مختلف برای انتخاب رشته داوطلبان کنکور سراسری داغ است

جیبی که برای منتخبان کنکور دوخته‌اند!

گزارش روز

زهرا شریعتی
روزنامه‌نگار

بعد از چندبار تماس بالاخره خط آزاد می‌شود و خانمی میان سال با لحنی که فرصت نداشتن و بی حوصلگی‌اش را فریاد می‌زند، پاسخ می‌دهد: «وقت‌هایمان پر شده است.» من که از این پاسخ حاضرآماده و بی مقدمه‌اش شوکه شده‌ام، تأکید می‌کنم که اصلا راهی ندارد؟ می‌گوید: «نه، مگر اینکه مهلت انتخاب رشته تمدید شود که در این صورت چهارم شهریور برای تعیین وقت تماس بگیرید.» از نرخ خدمات انتخاب رشته که می‌پرسم، کلافه پاسخ می‌دهد: «یک جلسه مشاوره ۸۰۰هزار، دو جلسه ۱٫۵ میلیون و سه جلسه (انتخاب رشته کامل) ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان.» این همه اطلاعات و بازخوردی است که از یک گروه آموزشی مشهور به عنوان ارائه دهنده خدمات تخصصی منحصر به فرد V-VIP در زمینه مشاوره تحصیلی و انتخاب رشته دستگیر متقاضی می‌شود، بدون اینکه از پیشینه و کیفیت کار شناختی وجود داشته باشد. هر سال در این روزها با اعلام نتایج اولیه آزمون سراسری، بازار این مؤسسات و مراکز حسابی رونق می‌گیرد و هر یک با توجیهات مختلف نرخ خاص خود را دارند؛ اما سؤال اینجاست که چه ضابطه‌ای برای تعیین کیفیت و نرخ خدمات یا نظارت بر آن‌ها وجود دارد و اصولا چه تعداد از دانش آموزان و خانواده‌هاتوان پرداخت این هزینه‌ها را دارند؟ پاسخ این پرسش را از دانش آموزان و مسئولان جویا شده‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

یک شهر و هزار نرخ

«انتخاب رشته از خود کنکور مهم تره»، «کلید موفقیت با انتخاب رشته درست در دستان شماست»، «انتخاب درست اصلا سخت نیست»، «با هر رتبه ای می توانید به بهترین رشته ها و دانشگاه‌ها برسید»، «نگران رتبه کنکورتان نباشید» و «با اینکه برخی مدارس و مؤسسه‌های آموزشی دارای افرادی هستند که به‌عنوان مشاور فعالیت می‌کنند، باز هم ما به شما پیشنهاد می‌کنیم به یک مرکز مشاوره مراجعه کنید، چراکه در مراکز مشاوره و کلینیک ها افرادی تحصیل کرده و متخصص هستند که در مشاوره دادن باتجربه‌تر هستند» و...؛ این فقط چند نمونه از تبلیغات وسوسه‌انگیز مؤسسات انتخاب رشته است که این روزها کم نمی بینیم و نمی شنویم. بسترهای متنوعی هم دارند؛ تلفنی، حضوری، آنلاین. از جزئیات خدمات و هزینه هایشان که می پرسیم، اغلب جوابی که می شنویم، «بستگی دارد» است؛ بستگی به رتبه، نمره تراز، انتخاب پک خدمات عادی یا vip، صرفا مشاوره یا انتخاب رشته کامل، ارائه خدمات توسط کارشناس، مشاور ارشد یا متخصص (دکتر)، انتخاب دستی یا هوشمند و... . بسته به همه این ها، قیمت ها متفاوت می‌شود. یکی با عنوان مرکز برنامه ریزی و استراتژی تحصیلی دکتر فلان در حوالی پروما و انتخاب رشته با کمک هوش مصنوعی، برای یک جلسه مشاوره ۳۵۰هزار تومان و برای پک کامل خدمات بیش ۹۰۰هزار تومان قیمت می‌دهد و دیگری در سناباد، برای دو جلسه چهل دقیقه ای انتخاب رشته کامل با دکتر فلان، ۸۸۰هزار تومان. یکی دیگر در بولوار خیام برای یک جلسه ۴۰۰هزار تومان و دوجلسه صفر تا صد انتخاب رشته با متخصص، یک میلیون و ۲۰۰هزار تومان و مؤسسه بعدی در محدوده فلسطین با ۲۷ سال سابقه، برای مشاوره تک جلسه با مشاور ارشد ۸۰۰هزار، با دکتر رئیس مؤسسه یک میلیون و ۲۰۰، پک کامل انتخاب رشته عادی (سه جلسه) یک میلیون و ۹۰۰ و پک vip ۲ میلیون و ۶۰۰هزار تومان دریافت می‌کند و اطمینان می دهد که با کمک ما بهترین رشته و دانشگاه ممکن را قبول خواهید شد.

شبکه هوشمند سراسری ارائه مشاوره تلفنی نیز که با شعار «بهترین انتخاب»، آمادگی اش را برای پاسخگویی از ساعت ۸ صبح تا ۳ شب به متقاضیان سراسر کشور حتی در روزهای تعطیل اعلام کرده است، هزینه پک کامل ویژه (شامل ۱۰ مرحله از تست شخصیت و بررسی کارنامه تا معرفی رشته‌ها و دانشگاه‌ها و انتخاب نهایی) را برای هر یک از دانشگاه‌های دولتی و آزاد، حدود ۲٫۵ میلیون تومان و مشاوره راساعتی حدود ۲۰۰هزار تومان معرفی می‌کند.

بستگی‌ها به کجا وابسته است؟

در نهایت اما معلوم نیست این «بستگی»‌ها و پک‌ها و نرخ هریک را چه کسی یا چه مرکزی تعیین می‌کند و آیا تنها راه انتخاب رشته تخصصی، همین مؤسسات هستند یا راه دیگری نیز برای انتخاب رشته دانشگاهی که از مهم‌ترین انتخاب‌های زندگی هر دانش آموز و تعیین کننده مسیر شغلی و چه بسا زندگی آینده اوست و نمی‌توان به سادگی از کنار آن گذشت، وجود دارد یا نه.

از غول کنکور تا هفت خان انتخاب رشته

معصومه حسن پور، یکی از پذیرفته شدگان مرحله اول کنکور سراسری رشته تجربی است که با وجود بهره مندی از مشاوره تحصیلی، رضایت چندانی از رتبه‌اش ندارد. او معتقد است بعد از کنکور، دومین دغدغه مهم دانش آموزان، همین انتخاب رشته و هزینه‌های عجیب و غریب آن است که تأمینش دست‌کم برای اوو دوستانش از یکی از شهرستان های اطراف مشهد، خیلی دشوار است. عده ای به سختی هزینه را فراهم کرده‌اند و برخی دیگر هم که نتوانسته‌اند، خودشان مشغول انتخاب رشته هستند؛ اما نگران اینکه به دلیل نداشتن مهارت لازم، نتوانند در رشته هایی که استحقاق رتبه‌شان است، پذیرفته شوند.

مؤسسات آزاد، تنها راه موجود نیستند

> داوطلبان در طول سال تحصیلی و در مراحل مختلف کنکور با ظرفیت رشته محل های مختلف آشنایی نسبی به دست می آورند و اگر تحقیق و پرس وجوی آن ها از منابع صحیح انجام شود، می توانند با نرم افزارهای موجود و صرف هزینه های کم، آخرین مرحله کنکور را هم به سلامت بگذرانند

درعین حال، امین که سال گذشته با رتبه کمتر از ۳هزار به کمک نرم‌افزار انتخاب رشته کرده و در رشته آماریکی از دانشگاه های دولتی پذیرفته شده است، نظر دیگری دارد: داوطلبان در طول سال تحصیلی و در مراحل مختلف کنکور با ظرفیت رشته محل های مختلف آشنایی نسبی به دست می آورند و اگر تحقیق و پرس وجوی آن ها از منابع صحیح انجام شود، می توانند با نرم افزارهای موجود و صرف هزینه های کم، آخرین مرحله کنکور را هم به سلامت بگذرانند. بسیاری از مشاوران از داوطلبان هزینه‌های گزاف و قابل توجهی می گیرند، اما واقعیت این است که اگر داوطلب با تأثیر فاکتورهایی مانند رتبه در سهمیه، رتبه کشوری، سهمیه، تراز علمی و رتبه زیرگروه خود در نتیجه کنکور آشنا باشد، می تواند بدون پرداخت هزینه‌های زیاد انتخاب رشته موفقی کند.

او آشنا کردن دانش آموزان با اصول انتخاب رشته را از وظایف مشاوران مدارس می‌داند و می‌گوید: کسانی که در مدارس عادی دولتی یا مدارس غیرانتفاعی درس می‌خوانند، از این مشاوره‌های کاربردی محروم‌اند و به دلیل کم اطلاعی از روش های انتخاب رشته مجبور می شوند به مشاوران مراکز آزاد مراجعه کنند.

رئیس اداره امور تربیتی، مشاوره و مراقبت در برابر آسیب‌های اجتماعی آموزش و پرورش خراسان رضوی

ما مسئول قیمت‌های بالای مراکز مشاوره خصوصی نیستیم!

شریعتی |دکتر مجید سبزیکاران، رئیس اداره امور تربیتی، مشاوره و مراقبت در برابر آسیب‌های اجتماعی آموزش و پرورش خراسان رضوی، از آن مسئولانی است که برای پاسخ به سوالاتمان به سراغش می رویم او تقریبا تکلیف را روشن و پیشنهاد می‌کند دانش آموزان صرفا مراکز دارای مجوز همچون پایگاه های مشاوره تحصیلی آموزش و پرورش را برای انتخاب رشته انتخاب کنند تا هم از کیفیت و هم هزینه خیالشان راحت باشد: همه فرایند مشاوره دانش آموزی از جمله طول تحصیل یا انتخاب رشته در حوزه وظایف و اختیارات این اداره است که در این راستا، هر ناحیه آموزش و پرورش، دارای یک مرکز مشاوره است و مشاوران علاقه مند به مشاوره انتخاب رشته، پس از طی دوره های آموزشی لازم و موفقیت در آزمون، صلاحیت انتخاب رشته را کسب می‌کنند. هزینه خدمات نیز بنا به شرایط مناطق مختلف و متقاضیان که محروم یا برخوردار باشند، برای سه جلسه مشاوره بین ۱۰۰ تا سقف ۶۰۰هزار تومان و برای افراد زیرپوشش سازمان های حمایتی که معرفی نامه داشته باشند، رایگان است. از طرفی، مناطق آموزش و پرورش بسته به وضع مالی خود و متقاضی، برای همین مبلغ هم بین ۵ تا ۱۰ درصد تخفیف در نظر می‌گیرند، درحالی که مؤسسات آزاد از ۱٫۵ تا ۲۰ میلیون تومان دریافت می‌کنند. با وجود این، گاهی شاهد هستیم متأسفانه دانش آموزان تحت تأثیر تبلیغات اغواگرانه و تخریب آموزش و پرورش توسط آن ها، تصور می‌کنند خدمات با قیمت مناسب کیفیت لازم را ندارد و به همین دلیل، مؤسسات آزاد را ترجیح می‌دهند.

> دانش آموزان تصور می‌کنند خدمات با قیمت مناسب کیفیت لازم را ندارد و به همین دلیل، مؤسسات آزاد را ترجیح می‌دهند

۱۱۲ پایگاه در استان آماده مشاوره انتخاب رشته

او با اشاره به استقرار ۱۱۲ پایگاه مشاوره و انتخاب رشته در ۴۷ منطقه استان که از طریق مدارس و ادارات آموزش و پرورش به دانش آموزان معرفی شده اند، می‌گوید: در هر منطقه آموزش و پرورش، دست‌کم یک پایگاه برای دختران و یک پایگاه برای پسران وجود دارد که آن‌ها را درباره آشنایی با رشته‌ها، وضعیت پذیرش دانشگاه‌ها، شرایط داوطلبان و چیدمان و اولویت بندی رشته ها راهنمایی می‌کند و ترجیح این است که خود دانش آموز ثبت فرم نهایی را انجام دهد، اما در صورت درخواست، امکان ثبت در سامانه انتخاب رشته توسط مشاوران پایگاه نیز وجود دارد. متقاضیان ابتدا در سامانه نورینو پیش ثبت نام انجام می دهند و پایگاه مدنظرشان را (فارغ از منطقه سکونت یا تحصیل) انتخاب می‌کنند، سپس از پایگاه ها با آن ها تماس گرفته و زمان و نحوه حضورشان اعلام می‌شود.

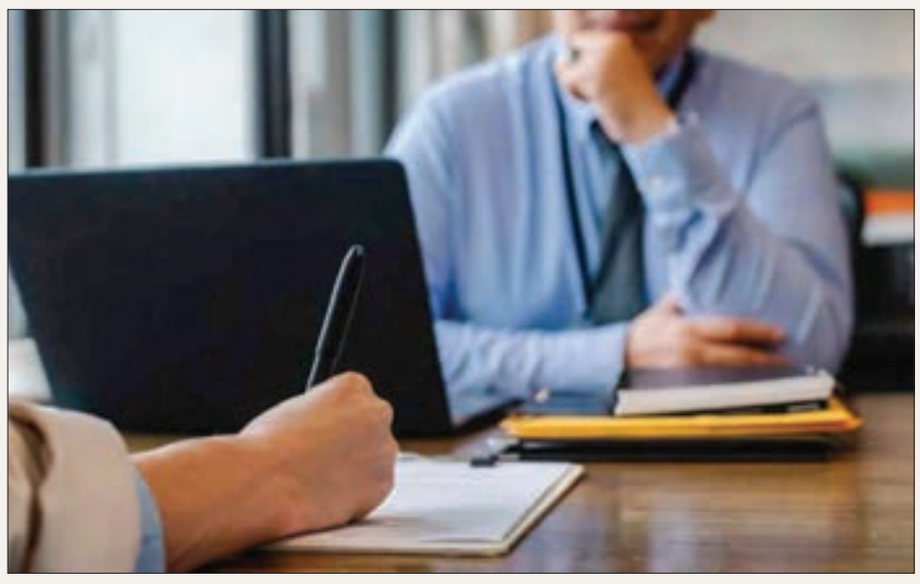
نظارت آنلاین و میدانی

سبزیکاران درباره شیوه‌های نظارتی آموزش و پرورش بر این پایگاه ها خاطرنشان می‌کند: همه کارها و برنامه های آموزش و پرورش در قالب یک سامانه ثبت می‌شود، اما برای کنترل بیشتر (با اینکه نرخ نامه مصوب همراه با ساعات کاری، اسامی مشاوران و شماره تلفن دریافت انتقادات، به همه ادارات، بخش نامه شده است و موظف به نصب آن در محل دید مراجعان هستند)، گروه‌های نظارتی متشکل از همکاران ستادی اداره مشاوره، نماینده اداره حراست و ارزیابی عملکرد نیز به صورت میدانی مواردی مثل صلاحیت مشاوران، رعایت نرخ نامه مصوب، نحوه دریافت هزینه ها و رعایت حال مراجعان نیازمند را بررسی می‌کنند.

> همه کارها و برنامه های آموزش و پرورش در قالب یک سامانه ثبت می‌شود، اما برای کنترل بیشتر (با اینکه نرخ نامه مصوب، به همه ادارات، بخش نامه شده است و موظف به نصب آن در محل دید مراجعان هستند

در قبال مراکز خصوصی مسئولیتی نداریم

رئیس اداره امور تربیتی، مشاوره و مراقبت در برابر آسیب‌های اجتماعی آموزش و پرورش استان، ضمن توصیه به دانش آموزان برای مراجعه به پایگاه های انتخاب رشته آموزش و پرورش، بیشترین شکایات رسیده به اداره مشاوره را مربوط به مراکز خصوصی مشاوره تحصیلی اعلام و تأکید می‌کند: به جز مراکز مشاوره زیرنظر بهزیستی، بیشتر مؤسسات آزاد یا مجوز ندارند یا مجوزشان صرفا آموزشی است و مربوط به حوزه مشاوره تحصیلی و انتخاب رشته نیست. از این رو، اشراف و اطلاعات کافی از فرایند انتخاب رشته ندارند و گذشته از قیمت های نامتعارف، موجب آسیب زدن به دانش آموز و آینده او می شوند. ما در قبال این مراکز مسئولیتی نداریم و صرفا می توانیم شکایت خانواده‌ها را به نهادهای نظارتی خارج از آموزش و پرورش انتقال دهیم. او به خانواده ها نیز یادآور می شود به علت ضعف مالی، از خیر مشاوره انتخاب رشته نگذرند، چراکه نیازمند اطلاعات تخصصی درباره مفاهیم و محتوای کارنامه، وضعیت استعداد و علایق و شخصیت دانش آموز، آشنایی با رشته ها و دانشگاه ها و دورنمای تحصیلی و شغلی هر رشته و در نهایت چیدمان و اولویت بندی رشته ها هستند که کمتر خانواده ای را این زمینه‌ها دانش لازم را دارد.

چشمتان روشن

اهدای تبلت ویژه نابینایان در مناطق محروم

استفاده از فناوری روز برای پیشبرد کارها در حیطه کتاب خوانی از دغدغه‌هایی است که مسؤلان و حتی اعضای کتابخانه‌ها همیشه دارند. به‌ویژه اگر عده‌ای از مخاطبان کتابخانه، افراد نابینا باشند، نوع خدمات دهی به این عزیزان متفاوت‌تر و حتی سخت‌تر است. به همین منظور مرکز نوآوری جمعیت، سلامت و خانواده بنیاد ۱۵ خرداد ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) برجسته‌نگار هوشمند در میان کتابخانه‌های عمومی کشور توزیع کرده است تا با استفاده از این تبلت‌ها، نابینایان به‌ویژه دانش آموزان و دانشجویان امکان استفاده از متون کتابخانه‌ای را داشته باشند.

البته تاکنون تعدادی از این برجسته‌نگارهای هوشمند تهیه شده و در اختیار کتابخانه‌های عمومی مناطق محروم کشور از جمله در استان‌های سیستان و بلوچستان، ایلام، بوشهر، گرگان، آذربایجان غربی، فارس و خراسان جنوبی قرار گرفته است. از همه مهم‌تر اینکه تبلت مخصوص نابینایان را یک شرکت دانش‌بنیان ایرانی ساخته است و با برخورداری از وزن و حجم کم صفحه کلید، نمایشگر بریل و خروجی صوتی، قابلیت تبدیل متن به گفتار را دارد.

همچنین به دلیل داشتن خروجی‌های بریل و صوتی، سیستم عامل، قابلیت شارژ و وزن و حجم کم، بهترین وسیله کمکی توان بخشی برای نابینایان ایرانی به‌شمار می‌رود. از مزایای عمده این برجسته‌نگار هوشمند در مقایسه با نمونه مشابه خارجی می‌توان به پشتیبانی کامل از زبان فارسی، پشتیبانی فنی در داخل کشور، شناسایی خود کار توسط سیستم عامل و قیمت ارزان‌تر اشاره کرد.

با فرهنگ باشیم

در حسرت لباس قدیمی ام

محمدرضا رمضانیان
فعال فرهنگی

حدود سیصد سال پیش یک فیلسوف فرانسوی به نام دنیس دیدرو زندگی می‌کرد. او علاقه فراوانی به مطالعه کتاب داشت تا جایی که بخش زیادی از فضای منزلش را به کتابخانه شخصی تبدیل کرده بود. علاقه شدیدش به مطالعه و خرید کتاب موجب شده بود از لحاظ مالی وضعیت مناسبی نداشته باشد، چراکه بیشتر زمانش را با کتاب خوانی سپری می‌کرد. او نویسنده یکی از معروف‌ترین دانشنامه‌های آن زمان بود. دیدرو که برای تدوین این دایرةالمعارف بیست و شش جلدی حدود ۲۸ سال عمر خودش را صرف کرده بود، در اوج تنگدستی با پیشنهاد سخاوتمندانه کاترین دوم، امپراتور روسیه، روبه رو شد. کاترین همه کتاب های او را با نرخی سخاوتمندانه خرید و برای گذران زندگی‌اش حقوق چندین سال کتابداری را هم به آن افزود؛ اما بعد از آن اتفاقی عجیب افتاد. به باور دیدرو، همه مصیبت‌ها و حسرت‌هایش از همان روز شروع شد. ابتدا با خرید یک لباس خواب زیبا و فاخر قرمز، خودش را نونوا کرد، پس از آن، وقتی که دید این لباس فاخر تناسبی با سایر وسایل منزل ندارد، شروع به تعویض آن‌ها کرد. اثاثیه جدید مثل فرش، یخچال، کمد و... یک دنیا زدگی مارپیچی را در دل او ایجاد کرد تا جایی که پس از مدتی چیزی برایش باقی نماند!

او بعدها در مقاله معروفی با عنوان «در حسرت لباس خواب قدیمی ام» به حسرت از دست دادن همان فضای ساده زندگی‌اش اشاره کرد.

اثر دیدرو به دنیا دوستی و مصرف گرایی پایان ناپذیر انسان اشاره می‌کند. این اثر می‌گوید که بیشتر آدم‌ها هیچ‌گاه از خرید کالاهای جدیدتر و به‌روزتر سیر نمی‌شوند. به بیان دیگر، از چیزی که دارند، لذت نمی‌برند و مدام دنبال خرید جدید هستند.

اثر دیدرو همیشه هم بد نیست. برای نمونه می‌توان از چند نوع حرص خوب (با کمی تساهل به عنوان اثر دیدرو بپذیرید) مثل خدمت به مردم یا کسب علم و دانش نام برد. اجازه بدهید مثالی هم از قرآن کریم در توصیف صفات پیامبر اکرم(ص) بزنم. در قرآن کریم، سوره مبارکه توبه آیه ۱۲۸، درباره ایشان چنین آمده است که بر هدایت مؤمنان بسیار حریص بودند. به بیان خودمانی، پیامبر(ص) تلاش می‌کردند یکی پس از دیگری انسان‌ها را با دین مبین اسلام و آیین یکتاپرستی آشنا کنند؛ تلاشی که سیری ناپذیر بود.

و اما درمان مصرف گرایی. آخرین درمان شفابخش این درد، قناعت است؛ چیزی که امروزه در ادبیات جهانی به نام استفاده حداکثری از منابع موجود و کمک به حفظ طبیعت نام‌گذاری می‌شود. امام کاظم(ع) می‌فرمایند: مال دنیا همچون آب شور است که هرچه انسان تشنه از آن بنوشد، تشنه‌تر می‌شود تا آنکه اورا از بین می‌برد.

متأسفانه امروزه مقدار زیادی از بلای خانمان سوز مصرف گرایی در رسانه ایجاد و هر روز تشدید می‌شود؛ ایجاد نیازهای کاذبی که باعث سردرگمی و پریشانی بینندگان خواهد شد. بالاخره باید یک جا جلو دومینوی پایان ناپذیر مصرف گرایی ایستاد. در غیر این صورت، همه عمر باید در حسرت آرزوهای دست نیافته افسوس خورد.